

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนว ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี*

Development of a Distance Training Package on Career Guidance for Secondary School Guidance Teacher, Nonthaburi Province

นรินาถ แสนสา (Niranart Saensa) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี 2) พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี 3) เปรียบเทียบความสามารถในการแนะแนวอาชีพก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี และ 4) ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ครูแนะแนวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และเขต 2 ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 92 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี (2) ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี (3) แบบทดสอบความสามารถในการแนะแนวอาชีพ และ (4) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูแนะแนวที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลโดยใช้ E_1/E_2 และการทดสอบค่าที

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

This article is part of the research entitled “Development of a Distance Training Package on Career Guidance for Secondary School Guidance Teacher, Nonthaburi Province.”

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ชาวิชิตศึกษาสาคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Assistance Professor at School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University.
E-mail: niranart_5854@hotmail.com

ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูแนะแนวมีความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรีในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการเนื้อหาสำหรับพัฒนาชุดฝึกอบรมประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ และแนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา (2) ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ทั้ง 3 หน่วย มีประสิทธิภาพ คือ 82.14/81.43, 81.33/80.95 และ 81.11/80.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (3) ครูแนะแนวที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรีมีความสามารถในการแนะแนวอาชีพหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลที่พัฒนาขึ้น พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นว่าชุดฝึกอบรมทางไกลมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดฝึกอบรมทางไกล การแนะแนวอาชีพ ครูแนะแนว

Abstract

The purposes of this research were to 1) study on requirement of a distance training package on career guidance for secondary school guidance teacher, Nonthaburi province, 2) develop a distance training package on career guidance for secondary school guidance teacher, Nonthaburi province, 3) compare ability in career guidance before and after using the distance training package on career guidance for secondary school guidance teacher, Nonthaburi province, and 4) study opinion towards the distance training package on career guidance for secondary school guidance teacher, Nonthaburi province.

Samples used in this research were secondary school guidance teachers in the secondary educational service area office 3, guidance teachers in the primary educational service area office 1 and 2, Nonthaburi province obtained from stratified random sampling. The samples were divided into 2 groups, which were 92 teachers for the study of content requirement for the development of the distance training package and 30 teachers for the development of the distance training package. Instruments used in this research were (1) questionnaire for content requirement for the development of the distance training package (2) the training package on career guidance for secondary school guidance teacher, Nonthaburi province, (3) career guidance Ability tests, and (4) questionnaire for the teachers' opinion towards the distance training package. Statistics used for data analysis were mean, standard deviation, content analysis, efficiency index (E_1/E_2) of the distance training package, and t-test.

The research results revealed that (1) The requirement of the guidance teachers for the distance training package was at the highest level and requirement for contents of the distance training package comprised of career guidance concepts, importance of career guidance on quality of life development, importance theories relevant to career guidance, and guidelines and examples of guidance activities for promotion of career development for secondary school students, (2) The result of development of the distance training package of 3 units had efficiencies of 82.14/81.43, 81.33/80.95 and 81.11/80.95 which were as the assigned criteria of 80/80, (3) the guidance teachers who were trained by the distance training package had higher career guidance Abilities than before training statistically significant at .05 level, and (4) The result of guidance teachers' opinion towards the distance training package revealed that the distance training package at strongly appropriate level.

Keywords: Distance training package, Career guidance, Guidance teacher

บทนำ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2556, น. 17-18) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ในแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนไทยได้รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำจุดมุ่งหมายของแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวมากำหนดมาตรฐานการแนะแนว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, น. 8-9) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทยมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับช่วงวัยของแต่ละบุคคล ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว-สังคม ซึ่งคุณลักษณะที่มุ่งหวังสำคัญประการหนึ่งของมาตรฐานการแนะแนว คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และวางแผนด้านอาชีพได้ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเรียนรู้เพื่อทำความรู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความถนัด ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม บุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ รวมทั้งรู้จักและเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะการทำงานอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ ตลอดจนการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่อาชีพได้อย่างประสบผลสำเร็จ ซึ่งการจะบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้นั้น การแนะแนวอาชีพถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพแก่เด็กและเยาวชนได้

การแนะแนวอาชีพ (Career Guidance) เป็นการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบที่หลากหลายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับอาชีพ และช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจโลกของอาชีพอย่างละเอียดลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง

สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี รวมทั้งการที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ทำให้มีอาชีพต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย การรู้จักและเข้าใจตนเอง และรู้จักและเข้าใจโลกของอาชีพดังกล่าวข้างต้นจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพและวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Fank Parsons cited in Creager and Deaco, 2012, p. 45 ; Super 1957 cited in Sharf, 2013, p. 10)

กล่าวได้ว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกิจกรรมสำคัญที่ครูแนะแนวสามารถจัดขึ้นเพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอาชีพ (Career Development) ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg's Theory)(Shen-Miller, McWherter and Bartone, 2013) กล่าวว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุประมาณ 12-18 ปี เป็นช่วงวัยที่อยู่ในระยะทดลองเลือกอาชีพ (Tentative Period) จะมีพัฒนาการที่เริ่มให้ความสนใจเลือกอาชีพตามมวลประสบการณ์ของแต่ละบุคคลอย่างจริงจังมากขึ้นหากครูแนะแนวมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีและรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่หลากหลาย ก็จะสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพให้นักเรียนได้เรียนรู้ว่าตนเองมีความชอบหรือไม่ชอบในอาชีพอะไร มีความตระหนักถึงความรู้ความสามารถของตนเองที่มีอยู่จริง พร้อมทั้งมีโอกาสได้พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบว่าตนเองจะสามารถทำอาชีพอะไรได้หรือไม่ได้ สามารถทบทวนและทำความเข้าใจในค่านิยมทางอาชีพของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถพิจารณาว่าอาชีพใดจะสามารถช่วยให้ตนเองบรรลุถึงค่านิยมที่ตนเองคาดหวังไว้ได้ ตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่อาชีพโดยการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาต่อ หรือการฝึกอบรมประสบการณ์วิชาชีพที่ตนสนใจนั้นด้วย (เก็จกาญจน์ กนกแก้ว, 2559; กัญจนภัส เกตุโรจน์, 2559; ปิยวรรณ ปริชาญกุล, 2559)

อย่างไรก็ตาม การให้บริการแนะแนวอาชีพของครูแนะแนวในปัจจุบันยังมีความต้องการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (สุริวิทย์ ชันยา, 2553; นิรนาท แสนสา, 2557) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีคุณภาพสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับโอกาสการพัฒนาด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยที่พวกเขาควรจะได้รับ เพื่อนำไปสู่การเลือกแนวทางการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความถนัด ความสนใจในอาชีพของตนเองอย่างแท้จริง

การพัฒนาตนเองของครูถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นทั้งนี้เพื่อให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (อรรณพ จินะวัฒน์. 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความสามารถในการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ชุดฝึกอบรมทางไกล (Distance Training Package) เป็นรูปแบบและวิธีการถ่ายทอดความรู้ความสามารถวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาครูแนะแนวได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ชุดฝึกอบรมทางไกลจะมีกระบวนการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้รับการอบรม มีการออกแบบการนำเสนอเนื้อหาทั้งในประมวลสาระ และแนวปฏิบัติกิจกรรมอย่างถูกต้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่สามารถศึกษาด้วยตนเองตามเนื้อหาที่กำหนดไปที่ละขั้นที่ละตอน โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ ซึ่งชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2558, น. 57) กล่าวว่า ชุดฝึกอบรมทางไกลที่มีการนำเสนอเนื้อหาที่ดีจะสามารถส่งเสริมให้ผู้อบรมเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง ได้ทราบ

ผลการกระทำหรือคำตอบทันที ได้รับแรงเสริมเกิดความภูมิใจในความสำเร็จ ตลอดจนได้เรียนรู้ใคร่ครวญตามไปทีละน้อยตามขั้นตอน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถในการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแนะแนวอาชีพก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ความสามารถในการแนะแนวอาชีพของครูแนะแนวที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประเด็นสำคัญในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูแนะแนวที่จัดกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ในปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย ครูแนะแนวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 18 โรงเรียน ครูแนะแนว จำนวน 71 คน ครูแนะแนวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา) เขต 1 จำนวน 8 โรงเรียน ครูแนะแนว จำนวน 17 คน และเขต 2 จำนวน 16 โรงเรียน ครูแนะแนว จำนวน 33 คน รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 42 โรงเรียน ครูแนะแนวทั้งสิ้น 121 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610.) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 92 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูแนะแนวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 55 คน ครูแนะแนวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา) เขต 1 จำนวน 13 คน และเขต 2 จำนวน 24 คน

จากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าว จำนวน 92 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าว จำนวน 30 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ดังนี้
 - กลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน (เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 คน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และ เขต 2 จำนวนเขตละ 1 คน จำนวน 2 คน) ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง
 - กลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม จำนวน 6 คน (เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2 คน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และ เขต 2 จำนวนเขตละ 2 คน จำนวน 4 คน) ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง
 - กลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการทดสอบประสิทธิภาพแบบสนาม จำนวน 21 คน (เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 12 คน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 4 คน และ เขต 2 จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แบบสอบถามความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถามโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบความคิดและประเด็นที่จะสอบถาม จัดทำข้อคำถามตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .60-1.00 ซึ่งสามารถคัดเลือกข้อคำถามไว้ใช้สอบถามความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล จำนวน 20 ข้อ จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2 ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล และ แนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาชุดฝึกอบรมทางไกลจากการวิเคราะห์ความต้องการที่ได้จากแบบสอบถามข้อ 2.1 แล้วนำมากำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่เหมาะสมกับครูแนะแนวที่ศึกษาด้วยชุด

ฝึกอบรมทางไกล ซึ่งจากการวิเคราะห์แบบสอบถามพบประเด็นที่สามารถนำมาพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย 3 หน่วย ได้แก่

หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ ครอบคลุมเรื่อง ความหมายของอาชีพ ความหมายของการแนะแนวอาชีพ และ ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

หน่วยที่ 2 แนวคิดทฤษฎีสำคัญและหลักการแนะแนวด้านอาชีพ ครอบคลุมเรื่อง แนวคิดทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินซ์เบิร์ก ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเพอร์ ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของแฟรงค์ พาสันส์ ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลล์แลนด์ และ หลักการสำคัญในการแนะแนวอาชีพ

หน่วยที่ 3 แนวทางและตัวอย่างการแนะแนวอาชีพ ครอบคลุมเรื่อง แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการรู้จักตนเองด้านอาชีพ แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการรู้จักโลกของอาชีพ และแนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 ออกแบบและผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยชุดฝึกอบรมทางไกลประกอบด้วยเอกสาร 2 รายการ คือ ประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล และ แนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล ดังนี้

ก. ประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย รายละเอียดส่วนหน้าของชุดฝึกอบรมทางไกล (ชื่อชุดฝึกอบรมทางไกล คำนำ สารบัญ) แผนการฝึกอบรมประจำหน่วย คำโครงเนื้อหา ชื่อหน่วย ชื่อตอน ชื่อเรื่องของชุดฝึกอบรมทางไกล กิจกรรมฝึกปฏิบัติท้ายเรื่อง เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย 3 หน่วยดังกล่าวข้างต้น

ข. แนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย รายละเอียดส่วนหน้าของแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล (ชื่อแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล คำนำ สารบัญ) แผนผังแนวคิดประจำหน่วย แผนการฝึกอบรมประจำหน่วย คำโครงเนื้อหา แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรมฝึกปฏิบัติ โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล รวมทั้งมี แบบทดสอบก่อนฝึกอบรม แบบฝึกปฏิบัติระหว่างฝึกอบรม แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติระหว่างฝึกอบรม แบบทดสอบหลังฝึกอบรม และเฉลยแบบทดสอบก่อนฝึกและหลังฝึกอบรม

2.2.3 ตรวจสอบคุณภาพชุดฝึกอบรมทางไกลที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความถูกต้องของเนื้อหาสาระ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำ นำชุดฝึกอบรมทางไกลไปทดสอบประสิทธิภาพโดยการทำการทดสอบแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม แล้วนำมาปรับปรุงหลังจากทดสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้ทดสอบแบบภาคสนาม

2.3 แบบทดสอบความสามารถในการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนานวัดก่อนและหลังการทดลอง มี 2 ประเภท คือ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก และ แบบอัตนัย ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาคุณภาพแบบทดสอบโดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบทดสอบที่เหมาะสมกับการวัดความสามารถในการแนะแนวอาชีพของครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษา

กำหนดแผนผังการสร้างแบบทดสอบ ร่างแบบทดสอบ ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .60-1.00 ซึ่งสามารถคัดเลือกข้อสอบไว้ใช้ทดสอบก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน มี 2 ประเภท คือ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ แบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ หลังจากนั้นจัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาคุณภาพแบบสอบถามโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามครอบคลุมประเภท วิธีการ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ต่อจากนั้น จัดทำแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับชุดฝึกอบรม วิทยากร และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ตลอดจนภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .60-1.00 ซึ่งสามารถคัดเลือกข้อคำถามไว้ใช้สอบถามความคิดเห็น จำนวน 29 ข้อ หลังจากนั้น จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 92 ฉบับ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบกลับมาทางไปรษณีย์ ซึ่งมีผู้ตอบกลับมา จำนวน 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.04 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อใช้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมทางไกลที่พัฒนาขึ้นไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยในเบื้องต้นมีการทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลกับกลุ่มตัวอย่างแบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม ซึ่งภายหลังจากการฝึกอบรมมีการเก็บข้อมูลด้วยการทดสอบ และสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลให้มีความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนจะนำไปใช้ทดสอบประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างแบบสนาม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบสนามมีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมทางไกลที่ได้รับการปรับปรุงจากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบเดี่ยว และแบบกลุ่มแล้ว มาทดสอบประสิทธิภาพแบบสนามด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน โดยจัดการปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล พร้อมทั้งทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม ต่อจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลด้วยตนเอง เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดการศึกษาชุดฝึก

อบรมทางไกลแล้ว ผู้วิจัยได้เชิญกลุ่มตัวอย่างมาประชุมเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ และทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำกิจกรรมแบบฝึกปฏิบัติระหว่างอบรมและการทดสอบหลังอบรมของแต่ละหน่วยทั้ง 3 หน่วย มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 รวมทั้ง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคะแนนการทดสอบก่อนฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมมาเปรียบเทียบความสามารถในการแนะแนวอาชีพของครูแนะแนวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของครูแนะแนวที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ภายหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับเขียนรายงานการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบทดสอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณแบบมาตราส่วนค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลโดยการทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนาม ตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2540, น. 211) การยอมรับประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพ ในกรณีไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อาจอนุมานให้มีระดับผิดพลาดได้สูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดให้ $\pm 2.5\%$

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความสามารถในการแนะแนวอาชีพของครูแนะแนวที่ศึกษาด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมด้วยการทดสอบค่าทีที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for dependent Samples)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณแบบมาตราส่วนค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีลำดับความต้องการเรียนรู้เรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพจากมากสุดไปสู่น้อยสุด คือ แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพของผู้เรียน ทฤษฎีสำคัญและหลักการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอาชีพของผู้เรียน และ แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ

2. ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล จากสูตร E_1/E_2 ได้ผลประสิทธิภาพการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามหน่วยการเรียนรู้ (n = 21)

หน่วยที่	คะแนนระหว่าง การฝึกอบรม (E_1) (ร้อยละ)	คะแนนหลัง การฝึกอบรม (E_2) (ร้อยละ)	ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2	แปลผล
1	82.14	81.43	82.14/81.43	เป็นไปตามเกณฑ์
2	81.33	80.95	81.33/80.95	เป็นไปตามเกณฑ์
3	81.11	80.95	81.11/80.95	เป็นไปตามเกณฑ์

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี หน่วยที่ 1, 2 และ 3 มีประสิทธิภาพ 82.14/81.43, 81.33/80.95 และ 81.11/80.95 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแนะแนวอาชีพก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสามารถในการแนะนำอาชีพก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี (n = 21)

หน่วยที่	ก่อนการฝึกอบรม		หลังการฝึกอบรม		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	4.24	1.09	8.14	.85	10.71*
2	3.90	.89	8.10	.62	17.82*
3	13.71	2.49	21.05	.86	12.01*

*p< 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ครูแนะแนวที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะนำอาชีพ มีความสามารถในการแนะนำอาชีพหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมทั้ง 3 หน่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ความสามารถในการแนะนำอาชีพของครูแนะแนวที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะนำอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะนำอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลมาวิเคราะห์ปรากฏผล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะนำอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี (n = 21)

รายการประเมิน (รายด้าน)	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เนื้อหาหน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการแนะนำอาชีพ	4.58	0.52	มากที่สุด
เนื้อหาหน่วยที่ 2 แนวคิดทฤษฎีสำคัญและหลักการแนะนำอาชีพ	4.50	0.50	มากที่สุด
เนื้อหาหน่วยที่ 3 แนวทางและตัวอย่างการแนะนำอาชีพ	4.79	0.42	มากที่สุด
วิทยากร	4.79	0.36	มากที่สุด
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ชุดฝึกอบรม	4.70	0.49	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.67	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ครูแนะแนวผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นว่าชุดฝึกอบรมทางไกลมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาหน่วยที่ 3 แนวทางและตัวอย่างการแนะนำอาชีพและด้านวิทยากรซึ่งมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเท่ากัน รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ชุดฝึกอบรม ด้านเนื้อหาหน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการแนะนำอาชีพ และ ด้านเนื้อหาหน่วยที่ 2 แนวคิดทฤษฎีสำคัญและหลักการแนะนำอาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. จากการศึกษาความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายละเอียดของเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ พบว่า ต้องการแนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีสำคัญและหลักการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอาชีพของผู้เรียน และแนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ

ทั้งนี้เนื่องจาก ครูแนะแนวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ด้านการแนะแนวทั่วไป แต่มีประสบการณ์การแนะแนวด้านอาชีพไม่มากนัก ประกอบกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่อาชีพมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การแนะแนวอาชีพจึงเป็นความต้องการของครูแนะแนวที่จะเรียนรู้เพื่อนำไปจัดกิจกรรมให้นักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองด้านอาชีพ รู้จักโลกกว้างของอาชีพ และสามารถตัดสินใจวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งครูแนะแนวทุกคนต้องจัดกิจกรรมให้ได้ตามมาตรฐานการแนะแนวที่ได้กำหนดไว้ในตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ที่ระบุว่า การจัดการแนะแนวต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา และวางแผนด้านอาชีพได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2559, น. 8-9)

2. ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ชุดฝึกอบรมทางไกลทั้ง 3 หน่วย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากชุดฝึกอบรมทางไกลได้ผ่านการทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่มก่อนที่จะนำมาใช้แบบสนาม การดำเนินการดังกล่าวจึงทำให้ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ในกระบวนการสร้างชุดฝึกอบรมทางไกล ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างรอบคอบถูกต้องตามหลักการ ทั้งในเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา การออกแบบกิจกรรม และการนำเสนอเนื้อหาสาระผ่านสื่อชุดฝึกอบรมทางไกล ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย ประมวลสาระ และแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล ดังนี้

2.1 การนำเสนอเนื้อหาในประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตำราทางไกล เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ แบ่งเป็น 3 หน่วย โดยมุ่งนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนเองตามลำพังโดยพึ่งพาคนอื่นน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซัยยัค พรหมวงศ์ (2558, น. 18-19) ที่กล่าวว่า การเขียนตำราทางไกล การเสนอเนื้อหาจะแตกต่างจากการเขียนตำราทั่วไปในด้านการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองตามลำพังได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำเสนอแผนการสอน แนวคิดรวบยอดเพื่อให้ผู้รับการอบรมได้เตรียมตัวก่อนศึกษาเนื้อหาสาระ มีการเสนอเนื้อหาสาระอย่างเป็นขั้นตอน โดยจัดระบบเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และมีการสรุปตอนท้ายของแต่ละหัวเรื่องเพื่อช่วยทำให้ผู้รับการอบรมเข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น

2.2 การนำเสนอเนื้อหาในแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล ผู้วิจัยได้จัดทำแนวการศึกษาเพื่อให้ผู้อบรมใช้บันทึกสาระสำคัญและตอบคำถามกิจกรรมควบคู่ไปกับการศึกษาประมวลสาระชุดฝึกอบรม

ทางไกล เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วยความรู้และแบบฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ แบ่งเป็น 3 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการฝึกอบรมประจำหน่วย แบบประเมินผลตนเองก่อนการฝึกอบรมทางไกล แผนตอน สารสังเขปของแต่ละเรื่อง กิจกรรมท้ายเรื่อง แนวตอบกิจกรรม แบบประเมินผลตนเองหลังการฝึกอบรม ตลอดจนมีแบบเฉลยคำตอบการประเมินผลตนเอง การนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวนี้ทำให้ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2558, น. 57) ที่กล่าวว่าการนำเสนอเนื้อหาที่ดี สามารถส่งเสริมให้ผู้อบรมเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องเอื้ออำนวยให้แก่ผู้อบรม 4 อย่าง คือ (1) ได้ลงมือประกอบกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง (2) ได้ทราบผลการกระทำหรือคำตอบทันที (3) ได้รับแรงเสริมให้เกิดความภูมิใจในความสำเร็จ และ (4) ได้เรียนรู้ใคร่ครวญตามไปทีละน้อยตามขั้นตอน ซึ่งแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรีได้จัดทำขึ้นอย่างเอื้ออำนวยแก่ผู้อบรมตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแนะแนวอาชีพก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูแนะแนวที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล มีความสามารถในการแนะแนวอาชีพหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้เนื่องจากผู้รับการอบรมได้ศึกษาความรู้จากชุดฝึกอบรมทางไกลที่มีเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการด้านการแนะแนวอาชีพ และที่สำคัญ คือชุดฝึกอบรมทางไกลได้สร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับก่อนหลัง ใช้ภาษาที่ง่าย มีภาพ แผนภูมิ และตารางประกอบเนื้อหาที่ถูกต้องครบถ้วนง่ายต่อการทำความเข้าใจ อีกทั้งในชุดฝึกอบรมทางไกลมีแนวทางและตัวอย่างกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่ช่วยให้ครูแนะแนวสามารถทำความเข้าใจ จดจำเนื้อหาเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2558) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์พกพา เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์พกพา เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วรางคนา โตโพธิ์ไทย (2558) ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และ สิริวรรณ ศรีพล (2558) ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสำนึกความรักชาติให้เกิดแก่นักเรียน โดยใช้เนื้อหาและแหล่งวิทยาการทางประวัติศาสตร์ สำหรับครูสังคมศึกษา ผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมของครูสังคมศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นว่าชุดฝึกอบรมทางไกลมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากชุดฝึกอบรมทางไกลได้ผ่านกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เข้าอบรม แล้วนำผลการวิเคราะห์ความต้องการมาออกแบบพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล โดยแบ่งเป็นหน่วย ตอน เรื่อง ที่มีความถูกต้องชัดเจน เรียงลำดับก่อนหลังอย่างเหมาะสม ใช้ภาพ แผนภูมิ ภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยจัดทำเป็นสื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมทางไกลประกอบด้วย ประมวลสาระ และแนวการศึกษา ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมสามารถใช้ในการเรียนรู้ควบคู่กันไป จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาสาระของทั้ง 3 หน่วยมีความถูกต้องเหมาะสม และมีประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูแนะแนวควรศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลนี้อย่างละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ ซูเปอร์ และ กิ้นส์เบิร์ก ได้ให้แนวคิดที่ว่า พัฒนาการทางอาชีพเกิดขึ้นได้ตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก แต่การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการแนะแนวอาชีพให้แก่ครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษา ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลที่มุ่งเน้นการแนะแนวอาชีพสำหรับครูแนะแนวระดับประถมศึกษา

2.2 จากผลการวิจัยพบว่าครูแนะแนวมีความต้องการเรียนรู้เรื่องแนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพของผู้เรียนมากที่สุด และเรื่องที่มีความต้องการมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการวิจัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัญจนภัส เกตุโรจน์. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในภาวะด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี).
- เก็จกาญจน์ กนกแก้ว. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี).
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2558). “ชุดการสอนทางไกล”. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนาสรร หน่วยที่ 5. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1).นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2558). รายงานการวิจัย การพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์พกพา เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนง วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิรนาท แสนสา. (2557). “กิจกรรมและเครื่องมือแนะแนวเพื่อสำรวจความสนใจในอาชีพ”. ใน เอกสารการสอนชุดวิชากิจกรรมและเครื่องมือแนะแนว (25406) (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). หน่วยที่ 7. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยวรรณ ปริชาญกุล. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกตูมวิทยาจังหวัดลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรางคณา โตโพธิ์ไทย (2558) รายงานการวิจัย เรื่อง พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2558). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสำนึกความรักชาติให้เกิดแก่นักเรียน โดยใช้เนื้อหาและแหล่งวิทยาการทาง ประวัติศาสตร์ สำหรับครูสังคมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรภา เกตุมาลา (2559) “ประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two – Generation Approach.” วารสาร Veridian E-Journal Silpakorn University ปีที่ 9, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) : 287-304.
- สุรวิทย์ ชันยา. (2553). สภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี, ลพบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). มาตรฐานการแนะแนว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อรรณพ จินะวัฒน์. (2559). “การพัฒนาตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู.” วารสาร Veridian E-Journal Silpakorn University ปีที่ 9, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) : 1379-1395.

ภาษาต่างประเทศ

Creager, Marie F. Shoffner. and Deacon, Mary M. (2012). "Trait and Factor, Developmental, Learning, and Cognitive Theories" in Career Counseling : Foundation, Perspective, and Applications. (2nd ed.). Chapter 2. New York : Routledge.

Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. Determining sample size for research activities.. Educational and Psychological Measurement. 1970, pp. 607-610.

Shen-Miller, David S., McWritter, Ellen Hawley. and Bartone, Anne S. (2013). "Historical Influences on the Evolution of Vocational Counseling" in Career Counseling : Foundation, Perspective, and Applications. (2nd ed.). Chapter 1. New York : Routledge.